

KNIHOVNY.CZ

Centrální portál českých knihoven

Bohdana Stoklasová

koordinátorka projektu a vedoucí PS pro centrální portál

stoklasova@knihovny.cz

Obsah

- **Cíle CPK (hlavní cíl a dílčí cíle)**
- **Přínos projektu**
- **Co je hotovo**
- **Cíle pro rok 2013**
- **Hlavní úkoly pracovních skupin v roce 2013**
- **Předpokládaný stav v roce 2015**
- **Výhled do roku 2020**
- **Rizika**
- **??? Dotazy ???**

Hlavní cíl

Vytvořit silný centrální portál poskytující kvalitní, pohotové služby, které umožní klientům získat požadovaný dokument v tradiční tištěné nebo digitální formě nebo informaci **kdykoli, odkudkoli a kdekoli.**

Dílčí cíle

- Vytvořit **silný portál** jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven (*PS pro CP, vedoucí B. Stoklasová*).
- Vytvořit systém **sdílení uživatelských identit** a využít dostupné systémy **on-line plateb** pro poskytované knihovnické služby (*PS pro sdílení identit a online platby, vedoucí P. Žabička*).
- Zajistit **koordinovaný přístup** knihoven a jejich prostřednictvím uživatelů **k informačním zdrojům** nabízeným systémem knihoven (*PS pro informační zdroje, vedoucí M. Svoboda*).
- **Optimalizovat systém meziknihovních výpůjčních služeb** a dodávání dokumentů s důrazem na rychlost, pohotovost, spolehlivost a efektivní využití informačních zdrojů (*PS pro MVS a DDS, vedoucí K. Košťálová*).
- Vytvořit podmínky k tomu, aby **každá knihovna** působila **jako rozhraní pro vstup do celého systému knihoven** a **každý knihovník** byl **schopen poskytnout komplexní službu** (*všechny PS, pilotní knihovny, postupně další knihovny*).

Přínos projektu

- Bude k dispozici silný portál pro zajištění centrálního přístupu do celého systému knihoven z kterékoli zapojené knihovny.
- Portál poskytne komplexní nabídku informací nejen o existenci zdrojů, ale i o jejich dostupnosti. Klient získá jak informaci o dostupnosti primárních dokumentů (tištěných i elektronických) zdarma v nejbližších knihovnách, tak o možnosti získat je za poplatek z pohodlí domova (elektronické dokumenty online, tištěné dokumenty ideálně prostřednictvím placené MVS domů).
- Portál umožní sdílení výsledků digitalizace (pokud bude v budoucnu přijata novela Autorského zákona kodifikující předjednanou dohodu knihoven, nakladatelů a DILIE o kolektivní správě nekomerčních děl).
- Systém sdílení uživatelských identit umožní klientům přihlášením v kterékoli knihovně využívat služby i zdroje celé sítě knihoven.
- Využití on-line plateb pro poskytované knihovnické služby omezí nutnost fyzické návštěvy knihoven pouze pro administrativní úkony.
- Pro knihovny bude k dispozici nové rozhraní integrující jejich vlastní katalog a zdroje se širokým spektrem dalších zdrojů. Pro odborné knihovny je významná integrace s předplacenými zahraničními odbornými zdroji, zahraničními katalogy a databázemi atd. Pro městské a krajské knihovny bude významnější integrace s českými zdroji (např. noviny, časopisy, televizní a rozhlasové zpravodajství agregované v Newton Media, krajské zdroje atd.). Rozhraní bude parametrizovatelné podle potřeb jednotlivých knihoven/skupin knihoven a bude záležet na jejich rozhodnutí, do jaké míry je využijí (jako hlavní nebo alternativní rozhraní).
- Optimalizace systému meziknihovnických výpůjčních služeb a dodávání dokumentů s důrazem na rychlost, pohotovost, spolehlivost a efektivní využití informačních zdrojů zvýší komfort dodávání tištěných dokumentů přímo do místa bydliště.

Co je hotovo

Jsou splněny cíle projektu pro rok 2012:

- Zpracování a zveřejnění Projektového záměru http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNY-CZ_Projektovy-zamer_2012_09_10.pdf
- Vytvoření a zprovoznění informačního portálu projektu <http://www.knihovny.cz>
- Příprava a zveřejnění žádosti o informace (Request for Information – RFI) pro potencionální dodavatele řešení pro centrální portál <http://www.knihovny.cz/rfi>
- Vyhodnocení odpovědí na RFI (hotovo – neveřejné, 2 etapy – 2012, 2013)
- Příprava a zveřejnění vzorků pro testování funkčnosti nabízených řešení na datech určených pro integraci v rámci centrálního portálu (Proof of Concept – POC) (hotovo, testování v rámci POC proběhlo, část výsledků dostupná) <http://www.knihovny.cz/rfi/ukazky-prace-s-daty>
- Vyhodnocení POC (hotovo – neveřejné, 2 etapy – 2012, 2013)

Cíle pro rok 2013

1. Vytvoření pracovních skupin zaměřených na realizaci jednotlivých cílů projektu (hotovo)
2. Podrobné vyhodnocení RFI a vzorků pracovní skupinou pro CP (hotovo)
3. Návrh organizačního a finančního zajištění projektu s ohledem na dlouhodobou udržitelnost
4. Příprava, realizace a vyhodnocení výsledků průzkumu uživatelských potřeb a očekávání
5. Příprava, realizace a vyhodnocení výsledků průzkumu potřeb a očekávání knihoven
6. Příprava Projektového záměru verze 2
7. Příprava a vyhlášení RFP včetně přípravy vzorků CPK pro testování
8. Vyhodnocení RFP včetně výsledků testů
9. Příprava základu zadávací dokumentace pro výběrové řízení
10. Provoz a rozvoj informačního portálu
11. Prezentace projektu CPK na konferencích a seminářích i pro skupiny knihoven či jednotlivé knihovny
12. Zajištění komunikace projektu CPK

Hlavní úkoly pracovních skupin v roce 2013

Pracovní skupina pro CP (vedoucí Bohdana Stoklasová)

1. Podrobné vyhodnocení RFI a vzorků pracovní skupinou pro CP (hotovo)
2. Příprava, realizace a vyhodnocení výsledků průzkumu uživatelských potřeb a očekávání (externí spolupráce)
3. Příprava, realizace a vyhodnocení výsledků průzkumu potřeb a očekávání knihoven (spolupráce KI NK ČR)
4. Příprava Projektového záměru verze 2
5. Příprava a vyhlášení RFP včetně přípravy vzorků CPK pro testování
6. Vyhodnocení RFP včetně výsledků testů
7. Příprava základu zadávací dokumentace pro výběrové řízení
8. Provoz a rozvoj informačního portálu
9. Prezentace projektu CPK na konferencích a seminářích i pro skupiny knihoven či jednotlivé knihovny
10. Zajištění komunikace projektu CPK (externí spolupráce)

Další informace o úkolech PS:

http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/CPK_Prezentace-vedoucich-PS_CP.pdf

Hlavní úkoly pracovních skupin v roce 2013

Pracovní skupina pro informační zdroje (vedoucí Martin Svoboda)

1. Úprava seznamu zdrojů uvedeného v RFI (u nakupovních zdrojů na úroveň titulu)
2. Doplnění lokálních zdrojů, které nejsou standardní součástí „big indexu“
3. U všech požadovaných zdrojů nutno zajistit možnost harvestovat metadata a indexovat obsah, dostupnost obsahu pro vyhledávání, uvést objemy, formáty, rozhraní, majetková práva a kontaktní osoby
4. Označení zdrojů, které nejsou součástí „big indexů“ a nehodí se ani do lokálních indexů (velké zahraniční katalogy, databáze a další zdroje, využívané v JIB i oborových branách, kam s nimi?)

Další informace o úkolech PS:

http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/CPK_Prezentace-vedoucich-PS_InfZdroje.pdf

Hlavní úkoly pracovních skupin v roce 2013

Pracovní skupina pro sdílení identit a online platby (vedoucí Petr Žabička)

Identity

Poznámka: online přihlášení stačí pro online služby, pro fyzické výpůjčky nutná návštěva knihovny + doregistrace

- 1. Zapojení dalších knihoven do využívání mojeID** (Implementace mojeID do knihovních systémů: Aleph - vyřešeno v MZK, není součástí lokální distribuce; KP-Sys - implementováno; Clavius, Cosmotron, Koniáš, DaWinci - různá stadia přípravy), mojeID – sleva pro knihovny z 1000 Kč na 1 Kč, uvažovaná podpora Shibbolethu
- 2. Rozšíření služby o možnost validace přímo v MZK**
- 3. Vyjasnění nutnosti zapojení do eduID** - knihovny předplácející informační zdroje zahrnuté do CPK musí být zapojené do eduID (alespoň jedna instituce z konsorcia, nabízející vzdálený přístup komukoli, CPK bude zapojen do eduID jako service provider, CPK nebude identity providerem, ale musí být schopen registrovat uživatele a tyto lokální účty propojovat s účty u jednotlivých knihoven do portálu zapojených)

Platby

- 1. RFI, vyhodnocení, pak RFP – příprava zadávací dokumentace pro VŘ na dodavatele a provozovatele platebního systému CPK** (NTK ochota platební systém provozovat, mojeID uvažuje o možnosti stát se i platební metodou)

Další informace o úkolech PS:

http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/CPK_Prezentace-vedoucich-PS_id-platby.pptx

Hlavní úkoly pracovních skupin v roce 2013

Pracovní skupina pro MVS a DDS (vedoucí Karolína Košťálová)

1. Získání informací o možnostech implementace protokolu ISO ILL v KS užívaných v ČR, návrh alternativních možností částečného využití ISO ILL
2. Prověření možnosti vytvoření centrálního ILL managera jako alternativy k využití ISO ILL
3. Analýza stavu DDS (nyní v ČR 4+1 – snaha o sjednocení nebo propojení)
4. Jednání s DILIA o snížení autorských poplatků (po zvýšení stagnace DDS)

Další informace o úkolech PS:

http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/CPK_Prezentace-vedoucich-PS_MVS-a-DDS1.pdf

Harmonogram CPK pro rok 2013

Název projektu/úkolů	Začátek	Konec	01.01.13	28.03.13	31.05.13	28.06.13	01.07.13	27.09.13	27.11.13	20.12.13
Etapa 2013										
Vytvoření pracovních skupin zaměřených na realizaci jednotlivých cílů projektu	02.01.13	28.03.13		■						
Podrobné vyhodnocení RFI a výsledků zpracování dat - etapa II	02.01.13	28.03.13		■						
Návrh organizačního a finančního zajištění projektu s ohledem na dlouhodobou udržitelnost	02.01.13	31.05.13		■	■					
Příprava, realizace a vyhodnocení průzkumu potřeb a očekávání uživatelů	29.03.13	31.05.13			■					
Příprava, realizace a vyhodnocení průzkumu potřeb a očekávání knihoven	29.03.13	31.05.13			■					
Příprava Projektového záměru v. 2	29.03.13	28.06.13			■	■				
Příprava a vyhlášení RFP včetně přípravy vzorků dat CPK pro testování	29.03.13	28.06.13			■	■				
Příprava a doručení odpovědí na RFP včetně dodání zpracovaných vzorků dat CPK	01.07.13	27.09.13					■	■		
Vyhodnocení RFP včetně výsledků testů	28.09.13	27.11.13							■	
Příprava základu zadávací dokumentace pro výběrové řízení - etapa I	28.11.13	20.12.13								■

Předpokládaný stav v roce 2015

Centrální portál jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven bude v pilotním provozu a bude na něj napojena většina z 16 zakládajících knihoven (někde pouze CPK, někde souběh se stávajícím řešením, testování, rozhodování, jak dál po vypršení stávajících smluv na discovery systém s CI).

Zakládající knihovny:

- Knihovna Akademie věd
- Národní knihovna ČR
- Moravská zemská knihovna
- Městská knihovna v Praze
- Národní technická knihovna
- Národní lékařská knihovna
- Městská knihovna Kutná Hora
- Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
- Krajská knihovna Františka Bartoše, Zlín
- Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě
- Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje
- Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
- Městská knihovna Tábor
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Knihovna
- Knihovna Národního muzea
- Masarykova Univerzita – Knihovnicko-informační centrum

KNIHOVNA 1

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 2

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 3

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA X

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

Výhled do roku 2020 – scénář A

Pilotní fáze projektu proběhne úspěšně, CPK bude atraktivní i pro další české knihovny. Centrální portál jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven bude v plném provozu a budou ho využívat všechny české knihovny.

KNIHOVNA 1

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 2

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA 3

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

KNIHOVNA X

Finance

Identity (uživatelé)

Zdroje

Výhled do roku 2020 – scénář B

Výsledky pilotní fáze projektu nebudou přesvědčivé, zakládající (pilotní) knihovny zůstanou u svých původních systémů, CPK nebude atraktivní pro další české knihovny. Centrální portál bude využívat jen malý počet českých knihoven, takže se de facto nebude jednat o centrální portál.

Výhled do roku 2020 – scénář C

Neproběhne ani pilotní pilotní fáze projektu – projekt nebude vůbec prakticky zahájen.

A,B nebo C – na čem záleží výsledek?

- **Ochota ředitelů knihoven podílet se aktivně na přípravě, testování a realizaci CPK a vyslat své lidi do pracovních skupin (+)**
- **Obsazení pracovních skupin kvalitními odborníky schopnými připravit kvalitní RFP a otestovat a posoudit nabízená řešení a podílet se na praktické realizaci projektu (+)**
- **Zájem potenciálních dodavatelů řešení pro CPK (+)**
- **Vyřešení organizačního a finančního zajištění projektu včetně dlouhodobé udržitelnosti (?)**
- **Nalezení uspokojivého hotového a komplexního řešení za rozumnou cenu – rychlá varianta (?)**
- **Odvaha otevřít a řešit dlouho odkládané problémy, protože jinak i nejlepší řešení skončí v polovině cesty (velké množství souborných katalogů v ČR, charakter SK ČR, roztržitost DDS, různý postoj k MVS atd.) (?)**

Má CPK s tolika ??? vůbec smysl?

Nejsou zde jen ??? a rizika, ale již nyní i evidentní pozitivní výsledky:

- Existuje Projektový záměr_verze 1, který určuje hlavní směr.
http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNY-CZ_Projektovy-zamer_2012_09_10.pdf
- RFI nastolilo základní otázky, získali jsme velmi cenné odpovědi i výsledky práce se vzorky, které ovlivní Projektový záměr_verze 2 i RFP.
- Ředitelé knihoven mají o projekt zájem, dali k dispozici své lidi, jsou ochotni uzavřít smlouvu a podpořit CPK finančně (za předpokladu, že jim ušetří finanční prostředky jinde a pomůže zkvalitnit služby).
- Ředitelé zakládajících knihoven tvoří Radu CPK. Jedná se o oficiální orgán schopný řešit problémy strategického významu, dávat doporučení i úkoly a posouvat věci kupředu. Více informací viz http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/Zapis_vyjezdni_zasedani_Rady_CPK_KH_20130327_8_FINALE_REV.pdf
- Všichni hlavní potenciální dodavatelé řešení (jedná se o klíčové hráče na světovém trhu) mají o projekt zájem a přicházejí s cennými podněty.
- Vznikly 4 pracovní skupiny sdružující věcně příslušné odborníky z různých knihoven. Díky jejich přispění bude vytyčení směru i cílů v Projektovém záměru i RFP kvalitní a široce využitelné. Budou existovat solidní podklady jak pro optimální hotovou a komplexní variantu řešení, tak (pokud se nepodaří nalézt takovou variantu za přijatelnou cenu) pro případné pomalejší stavebnicové řešení.
- V zájmu integrace pod střechou CPK byl zahájen dialog mezi potenciálními dodavateli řešení a distributory knihovnických systémů (otevřenost systémů, specifikace rozhraní, standardy).
- Většina výše uvedeného svým významem přesahuje rámec CPK.

Závěr

Jakou střechu budou české knihovny mít, záleží především na nich.

Další informace: www.knihovny.cz

?Otázky?